
CIÈNCIA POLÍTICA

2n semestre 1995-1996

Professors: J.M.Vallès (grup 01), J.M. Molins (grup 02) i J. Botella (grup 51)

I.- La política.

- 1.- La gestió del conflicte social. Noció de política: "politics" vs. "policy"; política com a estructura i com a procés. Política "macro" i "micro".
- 2.- La desigualtat social: les línies divisòries. Principals clivatges ("cleavages") socials. La politització dels clivatges .
- 3.- La noció de poder. El poder social. El poder polític. Acumulació o autonomia dels fenomens de poder.
- 4.- Les línies estructuradores de l'espai polític: llibertat i autoritarisme; democràcia i dictadura; dreta i esquerra; pluralisme i homogeneïtat (i.e., centralisme i auto-govern).

II.- L'organització política.

- 1.- La unitat de l'estructura política. La noció de sistema polític; procés, actors i funcions. Sistema polític i Estat. Les característiques diferencials de l'Estat.
- 2.- Les principals tipologies dels sistemes polítics. Els criteris diferenciadors: titularitat de la sobirania; organització dels poders; relacions Estat - societat. El canvi dels sistemes polítics: canvis en el sistema i canvis de sistema.
- 3.- La interacció entre esfera interna i esfera internacional. L'etapa del bipolarisme (1945 - 1990). La internacionalització dels processos socials (economia, tecnologia, cultura). La crisi de la sobirania. Els actors internacionals. La crisi de l'Estat?

III.- La democràcia

- 1.- Democràcia i democràcies: ideal democràtic i democràcies realment existents. Liberalisme i democràcia.
- 2.- Democràcia "dels antics" i democràcia "moderna". Llibertat, participació i igualtat. Les paradoxes democràtiques.
- 3.- La democràcia com a referència dominant. Les transicions democràtiques.

IV.- La legitimitat.

- 1.- Poder, força i autoritat. La noció de legitimitat : acceptació pels governats. Les formes de legitimitat. El predomini de la legitimitat democràtica.
- 2.- La cultura política. Cultura política i institucions. Tipus de cultures polítiques. Cultures participatives i cultures de direcció. Cultures intervencionistes i cultures individualistes.
- 3.- Les actituds polítiques. La formació i transmissió de les actituds. La socialització política. L'opinió pública.

V.- L'acció política.

- 1.- La participació en el procés polític. Els actors polítics. La ciutadania.
- 2.- L'acció individual. El pes del ciutadà en el procés polític. El comportament electoral.
- 3.- L'acció col·lectiva. Tipus d'actors col·lectius: partits polítics i grups de pressió. Les paradoxes de l'acció col·lectiva.
- 4.- La influència de l'acció política sobre el sistema. Acció institucional i no institucional. La violència política.

VI.- Les élites polítiques.

1.- La distinció entre governants i governats. Elites socials i elites polítiques. La professionalització de la política. La compatibilitat entre democràcia i élites. Es pot parlar de "classe política"?

2.- Reclutament, formació i transformacions de les élites polítiques. La importància de les élites per la configuració del sistema. La "democràcia consociativa".

VII.- La direcció del procés polític.

1.- Les funcions superiors del procés polític: representació, execució i "indirizzo". L'administració com a element actiu.

2.- Administració i política. El sorgiment de les administracions. Administracions "continentals" i administracions "anglosaxones". Les lògiques de funcionament: legalitat, eficiència i eficàcia.

3.- Una visió integrada del procés de govern: la noció de "polítiques públiques". Concepte, elements i tipologies. Les fases de les polítiques públiques.

4.- L'organització de les administracions: models. Administracions en concurrència: modalitats de relació. La noció de burocràcia.

VIII.- El coneixement de la realitat política.

1.- Ciència política vs. ciències polítiques. El sorgiment de la ciència política: tradicions nacionals i relacions amb altres disciplines (economia, filosofia, història, sociologia).

2.- Les principals tendències en ciència política: definicions d'objecte i de mètode. El paper de la descripció, de la comparació i de la teoria abstracta.

L'objectiu de l'assignatura és presentar als estudiants les principals aportacions de la ciència política contemporània, prenent com a fil conductor l'organització del procés polític en les societats actuals.

TEXTOS

No existeix cap manual completament satisfactori per al contingut de l'assignatura. Han estat seleccionats com a bàsics alguns textos fàcilment accessibles:

- G. PASQUINO et al., Manual de Ciencia Política, Madrid (Alianza Universidad), 1988. Es tracta d'una obra completa i molt informativa, el contingut de la qual, però, supera els requeriments del curs; en contrapartida, és una obra que també resultarà útil en altres assignatures de la carrera.
- C. RODRIGUEZ-AGUILERA i P. VILANOVA, Temas de Ciencia Política, Ed. PPU, Barcelona, diverses edicions. Es tracta d'un text molt introductor i molt complet; algunes parts requereixen ser complementades.
- J.L. PANIAGUA SOTO, R. GARCIA COTARELO (comp.), Introducción a la Ciencia Política, Madrid, UNED, diverses edicions. Es un text bastant ampli, on cada capítol corre a càrrec d'un autor diferent (el que explica la desigualtat entre diverses parts del seu contingut).
- G. ALMOND et al., Diez textos básicos de Ciencia Política, Barcelona (Ariel), 1988. Recull articles i fragments de llibres publicats a partir de la Segona Guerra Mundial; molts d'ells seran utilitzats en les sessions de pràctiques de l'assignatura (els que porten la menció "DTB")

AVALUACIO

L'avaluació de l'assignatura es farà atenent als següents criteris: participació i entrega dels treballs de les sessions pràctiques; examen, que inclou tant una part teòrica, com una de caràcter pràctic. Les sessions pràctiques tenen un pes aproximat d'un terç de la qualificació final.